

M-CHAT*
DEĞİŞTİRİLMİŞ ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ OTİZM TARAMA ÖLÇEĞİ

Değiştirilmiş Erken Çocukluk Dönemi Otizm Tarama Ölçeği (M-CHAT), 18-30/36 aylık çocuklarda otizmin belirtilerini tespit etmek amacıyla geliştirilmiş bir tarama ölçeğidir. M-CHAT toplam **23 maddeden** oluşmaktadır ve uygulaması yaklaşık **10-15 dakika** sürmektedir. M-CHAT sadece çocuğunuzda **otizm şüphesi** olup olmadığını gösterir.

UYARI: M-CHAT genelde ailelerin doldurduğu bir testtir. Ancak, Türkiye de yapılan araştırmada bu ölçeğin eğitilmiş sağlık çalışanları (psikolog, hemşire, vb.) yardımı ile uygulanmasının daha doğru olabileceği gösterilmiştir (Kara 2014).

Değiştirilmiş Erken Çocukluk Dönemi Otizm Tarama Ölçeği (M-CHAT)

Lütfen aşağıdaki soruları çocuğunuzun genelde nasıl olduğunu göz önünde bulundurarak cevaplamaya çalışın. Eğer belirli bir davranışı nadiren yapıyorsa (bir veya bir iki kere), çocuğunuz o davranışı yapmıyormuş gibi yanıtlayın.

1. Çocuğunuz sallanılmaktan ya da dizinizde hoplatılmaktan veya benzeri oyunlardan hoşlanır mı?
Evet /**Hayır**
2. Çocuğunuz başka çocuklarla ilgilenir mi?
Evet /**Hayır**
3. Çocuğunuz eşyalara (örneğin koltuk, kütüphane vb.) ve benzeri şeylere tırmanmayı sever mi?
Evet /**Hayır**
4. Çocuğunuz ce-e (yüzünüzü ellerinizle kapatıp açarken ce-e demek) ve saklambaç oyunlarından hoşlanır mı?
Evet /**Hayır**
5. Çocuğunuz hiç hayali oyun oynar mı? (örneğin, telefonu alıp karşısında biri varmış gibi konuşur mu veya oyuncak bebeğinin altını temizliyormuş gibi yapar mı?)
Evet /**Hayır**
6. Çocuğunuz ne olduğunu merak ettiği bir şeyi (sormak amacıyla) işaret parmağıyla gösterir mi?
Evet /**Hayır**
7. Çocuğunuz bir şeyin ilgisini çektiğini belirtmek için işaret parmağıyla gösterir mi?
Evet /**Hayır**
8. Çocuğunuz küçük oyuncakları (araba, lego gibi) ağzına almadan, fırlatıp atmadan veya elinde sallamadan (amacına uygun) oynar mı?
Evet /**Hayır**
9. Çocuğunuz bazı şeyleri (eşyalar, oyuncaklar gibi) göstermek için size getirir mi?
Evet /**Hayır**
10. Çocuğunuzla bir-iki saniyeden daha uzun süreli göz teması (gözünüzün içine bakması) kurabiliyor musunuz?
Evet /**Hayır**
11. Çocuğunuzun bazı seslerden aşırı derecede rahatsız olduğunu gözlemlediniz mi?
Evet /Hayır

12. Çocuğunuza baktığınızda ya da güldüğünüzde o da size güler mi?
Evet /**Hayır**
13. Çocuğunuz sizi taklit eder mi?
Evet /**Hayır**
14. Çocuğunuza ismiyle çağırduğınızda size yanıt verir mi?
Evet /**Hayır**
15. Çocuğunuza aynı odada bulunan bir eşyayı (örneğin, oyuncacı) işaret ettiğinizde, gösterdiğiniz eşyaya bakar mı?
Evet /**Hayır**
16. Çocuğunuz yürüyor mu?
Evet /**Hayır**
17. Sizin baktığınız şeylere çocuğunuz da bakar mı?
Evet /**Hayır**
18. Çocuğunuz yüzünün önünde parmaklarıyla anlaşılmaz hareketler yaparak ellerini seyrederek mi?
Evet /Hayır
19. Çocuğunuz bir şeyler yapmaya çalışırken sizin dikkatinizi çekmek için çaba gösterir mi?
Evet /**Hayır**
20. Hiç çocuğunuzun iyi işitmediğinden endişe duydunuz mu?
Evet /Hayır
21. Çocuğunuz çevresindeki insanların neler söylediğini/konuştuğunu anlar mı?
Evet /**Hayır**
22. Çocuğunuz bazen boşluğa bakıyormuş gibi dalıp gider mi?
Evet /Hayır
23. Çocuğunuz bilmediğı bir durumla karşılaştığı zaman sizin davranışınızı anlamak amacıyla yüzünüze bakar mı?
Evet /**Hayır**

*Modified Checklist for Autism in Toddlers

M-CHAT'in Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Testte yer alan **11, 18, 20 ve 22** numaralı sorularda **evet** olumsuz, diğer sorularda **hayır** olumsuz yanıttır. Olumsuz yanıtın belirlenmesini kolaylaştırmak amacıyla bu yanıtlar soru formunda **kalin** karakterle yazılmıştır.

Orijinal İngilizce M-CHAT'te **2, 7, 9, 13, 14, 15.** sorulardan en az ikisinde ya da **23 sorudan en az üçünde** **kalin** yazılmış seçenek işaretlenmişse çocuğun otistik spektrum bozukluğu açısından riskinin yüksek olduğu kabul edilir ve bir ocuk ve ergen psikiyatrisi uzmanına yönlendirilmesi önerilir (Robins 2001).

Türkçe kültürel adaptasyon yapılan çalışmada İngilizce orijinal çalışmadan farklı olarak **5, 10, 17, 19 ve 21** numaralı soruların da otistik spektrum bozukluğu riskini belirleme açısından yüksek tanı değeri taşıdığı saptanmış, **13** numaralı sorunun tanı gücünün ise orijinal çalışmadan farklı olarak düşük olduğu görülmüştür (Kara 2014). Bu verilere göre, M-CHAT testinin Türkçe kültürel adaptasyonunda **2, 5, 7, 9, 10, 14, 15, 17, 19 ve 21** numaralı soruların en az ikisinde ya da **23 sorudan en az üçünde** **kalin** yazılmış seçenek işaretlenmişse çocuğun otistik spektrum bozukluğu açısından riskinin yüksek olduğu kabul edilmekte ve çocuğun bir ocuk ve ergen psikiyatrisi uzmanına yönlendirilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

1- Kara B, Mukaddes NM, Altınkaya I, et al. Using the modified checklist for autism in toddlers in a well-child clinic in Turkey: Adapting the screening method based on culture and setting. Autism 2014; 18: 331-338.

2- Robins DI, Fein D, Barton MI, et al. The modified check-list for autism in toddlers: an initial study investigating the early detection of autism and pervasive developmental disorders. Journal of Autism and Developmental Disorders 2001; 31: 131-144.